

Parlamentul
Republicii Moldova

890 nr. 8
01.09.2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului RM

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege cu privire la protecția socială a copiilor războiului.

Anexe:

1. Proiectul de lege
2. Notă informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>210</u>	
" <u>01</u> "	<u>09</u>	<u>2021</u>
Ora		

Deputat în Parlament

C. Stăvileț
O. Roșchian
Iarprannac
Odnostalev
Vlad Botrance

V. Voronin
B. Podnarenco
N. Rusel
D. Caraman
G. Sibora
S. Căpățină
N. Nișpi
V. Suidac

LEGE
cu privire la protecția socială a copiilor războiului

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege stabilește statutul juridic al copiilor războiului, cetățeni ai Republicii Moldova, reglementează drepturile și garanțiile economice și sociale ale acestora în scopul recunoașterii la nivel național al aportului deosebit al oamenilor războiului, care au muncit în spatele frontului în timpul celui de-al Doilea Război Mondial și au contribuit la reconstrucția țării de după război, precum și pentru crearea condițiilor de trai decent și participarea lor în viața publică.

Articolul 2. Legislația cu privire la protecția socială a copiilor războiului

Legislația cu privire la protecția socială a copiilor războiului are la bază Constituția Republicii Moldova și se constituie din prezenta lege, alte legi și acte normative.

În cazul în care prevederile prezentei legi contravin prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, se aplică prevederile tratatelor internaționale.

Articolul 3. Politica socială a statului cu privire la copiii războiului

Politica socială a statului cu privire la copiii războiului prevede asigurarea necesităților vitale ale acestora prin:

- a. acordarea de drepturi și garanții, realizarea măsurilor care le garantează sănătatea și bunăstarea, asistența medicală, precum și serviciile sociale necesare;
- b. asigurarea cu pensii și indemnizații, indexate periodic în conformitate cu legislația în vigoare;
- c. acordarea prestațiilor sociale în conformitate cu legislația în vigoare.

Garanțiile sociale de stat acordate copiilor războiului nu pot fi limitate sau anulate prin alte acte normative.

Articolul 4. Formele de protecție socială a copiilor războiului

Protecția socială a copiilor războiului se efectuează atât prin forme neinstituționalizate, cu asigurarea drepturilor materiale, cât și prin forme instituționalizate, cu oferirea serviciilor sociale.

Articolul 5. Documentele care atestă drepturile copiilor războiului

Drepturile copiilor războiului se realizează la prezentarea de către aceștia a legitimației de copil al războiului. Modul de atribuire a statutului dat și de eliberare a legitimațiilor se stabilește de către Guvern.

Articolul 6. Noțiunea generală

Copiii războiului se consideră cetățenii Republicii Moldova, care la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial (2 septembrie 1945) au avut vârsta mai mică de 18 ani.

Capitolul II

PROTECȚIE SOCIALĂ A COPIILOR RĂZBOIULUI

Articolul 7. Conținutul protecției sociale a copiilor războiului

Protecția socială a copiilor războiului presupune realizarea unui sistem de măsuri pentru crearea condițiilor care le-ar asigura bunăstarea economică și confortul moral, le-ar acorda drepturi și facilități suplimentare exprimate prin:

- a) alocații lunare de stat în mărimea de 500 lei;
- b) o călătorie gratuită tur-retur pe an cu transportul feroviar sau auto de pasageri sau o compensație nominativă pentru călătoria cu transportul urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor), care se acordă la locul de reședință de către autoritățile administrației publice locale din contul bugetului respectiv;
- c) călătorie gratuită cu toate mijloacele de transport urban de pasageri (cu excepția taximetrelor), cu transportul auto în comun (cu excepția taximetrelor), iar în localitățile sătești – în limitele unității administrativ-teritoriale respective, precum și cu transportul feroviar sau auto pe rutele suburbane;
- d) facilități fiscale conform prevederilor Codului fiscal;
- e) asistență medicală în conformitate cu volumul asistenței medicale prevăzute în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală și la asigurare cu medicamente specifice de bază a bolnavilor după stabilirea diagnosticului definitiv în caz de tuberculoză, boli psihice endogene, boli oncologice maligne, diabet zaharat și insipid, miastenie, nanism hipofizat,

- fenilchetonurie, stare după transplant renal, SIDA, sifilis, alcoolism, narcomanie și toxicomanie, conform programelor de stat prioritare;
- f) bilete de tratament sanatorial gratuit o dată la trei ani în centrele de reabilitare ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale și în alte instituții de acest tip sau, la alegere, în locul biletelor de tratament, la o compensație bănească o dată la doi ani, în condițiile stabilite de Guvern;
  - g) asigurare prioritară cu medicamente din loturile de ajutoare umanitare;
  - h) asigurare gratuită cu proteze, inclusiv ortopedice, cîrje, articole protetico-ortopedice, cărucioare, aparate auditive și implanturi cardiace;
  - i) indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă conform legislației în vigoare;
  - j) plasare prioritară în instituțiile sociale, iar persoanele singuratice – deservirea la domiciliu;
  - k) prioritate la beneficierea de servicii în instituțiile de deservire socială, de alimentație publică, în întreprinderile gospodăriei comunale, de exploatare a spațiului locativ și în transportul interurban;
  - l) concediu de odihnă în perioada convenabilă, precum și la concediu suplimentar neplătit pe un termen de pînă la 2 săptămîni
  - m) asigurarea accesului liber în centrele speciale de reabilitare sau în complexele sportive pentru practicarea diferitelor genuri de sport
  - n) vizitarea gratuită a Muzeului Național de Arte Plastice, Muzeului Național de Istorie, Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, Muzeului Armatei Naționale;
  - o) prioritate la înscrierea în cooperativele de construcție a locuințelor, de construcție și exploatare a garajelor colective, a stațiilor de parcare și deservire tehnică a mijloacelor de transport, în întovărășirile pomilegumicole;
  - p) prioritate la beneficierea de servicii de telefonie, inclusiv la instalarea telefonului cu o reducere a taxei de 20%, achitarea plăților de abonament telefonic și pentru convorbiri locale cu o reducere de 50%;
  - q) indemnizație în caz de deces, în mărimea stabilită de Guvern;
  - r) reduceri de 50% la folosirea parcarilor auto, cu acordul proprietarilor acestora;
  - s) reduceri la achitarea serviciilor comunale în mărimea stabilită de organele publice locale.

(2) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit. a), f), l) și i) vor fi suportate din bugetul de stat. Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit. a) vor fi suportate din mijloacele Fondului de susținere a populației.

(3) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit. c) vor fi suportate din bugetele administrativ-teritoriale.

(4) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit.j), n) vor fi suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat, iar în cazurile prevăzute de lege – din bugetul de stat.

(5) Cheltuielile ce țin de realizarea prevederilor alin. (1) lit g) sînt suportate din bugetul de stat, în condițiile stabilite de Guvern.

(6) Cheltuielile legate de acordarea prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit. d) vor fi suportate de patroni sau furnizori de service.

(7) Cheltuielile legate de acordarea a prestațiilor prevăzute la alin. (1) lit. f) vor fi suportate din bugetul de stat.

Articolul 8. Finanțarea măsurilor de protecție socială a copiilor războiului.

Finanțarea măsurilor de protecție socială a copiilor războiului prevăzute de prezenta lege se asigură din contul bugetului de stat, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, bugetului asigurărilor sociale de stat, patronilor, furnizorilor de servicii și din alte surse, a căror utilizare nu contravine legislației în vigoare.

Articolul 9. Facilități suplimentare

(1) În conformitate cu legislația în vigoare, autoritățile administrației publice locale au dreptul să stabilească, din contul mijloacelor unităților administrativ-teritoriale respective, în limita posibilităților, facilități suplimentare pentru copiii războiului, inclusiv compensarea cheltuielilor pentru serviciile comunale.

(2) Agenților economici care efectuează acte de binefacere pentru copiii războiului li se acordă facilități fiscale în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul III

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 10. Informarea cu privire la problemele copiilor războiului

Informarea cu privire la problemele copiilor războiului este pusă în sarcina instituțiilor de protecție socială, autorității administrative centrale în domeniul statisticii, prin intermediul mijloacelor de informare în masă.

Articolul 11. Apărarea drepturilor și libertăților copiilor războiului

(1) Apărarea drepturilor și libertăților copiilor războiului se efectuează în modul stabilit de legislația în vigoare.

(2) Persoanele cu funcții de răspundere și alte persoane vinovate de încălcarea drepturilor și libertăților copiilor războiului poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 12. Punerea în aplicare a legii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 13. Dispoziții tranzitorii

Guvernul, în termen de 2 luni:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul de lege cu privire
la protecția socială a copiilor războiului

Proiectul de lege elaborat stabilește statutul juridic al copiilor războiului, cetățeni ai Republicii Moldova, reglementează drepturile și garanțiile economice și sociale ale acestora

Aceste persoane au nevoie de susținere materială și socială în scopul creării condițiilor pentru un trai decent, pentru participarea lor în viața publică.

Astfel, inițiativa legislativă în cauză propune stabilirea unui șir de măsuri copiilor războiului în vederea ridicării bunăstării economice și a confortului moral, exprimate prin: acordarea indemnizației lunare în mărime de 500 lei, indiferent de plățile de care aceștia beneficiază în conformitate cu alte acte normative, dreptul la tratamentul balneosanatorial gratuit, asistență medicală în conformitate cu volumul de servicii prevăzute în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, facilități de conectare la servicii de telefonie, precum și de achitare a serviciilor comunale, asigurarea prioritară cu medicamente, vizitarea gratuită a muzeelor, altele. De protecția socială respectivă se vor bucura cetățenii, care nu au beneficiat de măsuri similare stabilite prin alte acte normative în vigoare.

Constatăm, că majoritatea persoanelor cu acest statut au ieșit la pensie pînă la reforma sistemului de pensii din anul 1998, avînd o vechime în muncă de peste 35 de ani. Însă, în procesul de stabilire a pensiei pentru limită de vîrstă persoanelor vizate i sa aplicat cel mai mic coeficient pentru calcularea cuantumului plății respective. Ca rezultat, categoria dată de oameni vîrstnici are cele mai mizere pensii.

Potrivit datelor statistice, în prezent în Republica Moldova locuiesc 107551 de persoane, care cad sub categoria copiilor razboiului.

Considerăm, că adoptarea prezentului proiect de lege va legifera la nivel național aportul deosebit al copiilor războiului în Victoria asupra fascismului și în cel de-al Doilea Război Mondial. La fel, prin proiect va fi exprimată recunoștința pentru cei, care au muncit în spatele frontului și au îndurat frigul, spaima, foamea, precum și au reconstruit țara noastră de după război.

Surse financiare necesare pentru acoperirea inițiativei legislative în cauză constituie aproximativ 53,8 mln lei anual.

Deputat în Parlament

B. Podnarenco 7